

Πολιτική Λιτότητας και Εισοδηματικές Ανισότητες

Του καθηγητή
ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΩΡΓΑ

ΑΥΓΗ

22.5.77

45

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ή κυβέρνηση έξηγγειλε πολιτική λιτότητας για να περιορίσει όπως ισχυρίζεται τον πληθωρισμό και να καλύψει τις αυξημένες άμυντικές δαπάνες της χώρας. Όπως δείχνουν, όμως, τα πράγματα ή πολιτική αυτή υλοποιείται με το μπλοκάρισμα της αύξησης των εργατικών μισθών και γενικά των εισοδημάτων των εργαζομένων. Από την άλλη μεριά το μεγάλο έμπορικό και βιομηχανικό κεφάλαιο αυξάνει, συνεχώς, τα κέρδη του, αφού ή μονοπωλιακή του δύναμη του έπιτρέπει να άνεβάζει τις τιμές μειώνοντας έτσι την αγοραστική δύναμη του εργατικού εισοδήματος.

Μ' αυτό το τρόπο ή πολιτική λιτότητας καταλήγει στο να ρίχνει

όλο σχεδόν το βάρος για την καταπάληση του πληθωρισμού και τη κάλυψη των άμυντικών δαπανών στις πλάτες της εργατικής τάξης και άλλων στρωμάτων του εργαζόμενου λαού. Σ' αυτή όμως τη τακτική οι εργαζόμενοι αντιδρούν δικαιο

λογημένα με άπεργιακούς αγώνες για να βελτισσουν τα ήδη πολύ χαμηλά εισοδήματά τους.

Στους δικαιολογημένους αυτούς διεκδικητικούς αγώνες τους, ο πρώτος πουργός κ. Καραμανλής άπάντησε προχθές με ιδιαίτερη όργη αφήνοντας να υπονοηθεί ότι θα χρησιμοποιήσει ακόμα και τόκαταπιεστικό

μηχανισμό του κράτους για να έφαρμόσει τη πολιτική του. Ο κ. Καραμανλής ίσως να μη έβρισκε σ' αυτό το σημείο όργης αν ήταν καλά πληροφορημένος για τη κρίσιμη κοινωνική και οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ή χώρα.

Και ίσως να άνθεωρούσε την πολιτική να ρίχνει το βάρος του πληθωρισμού και των αυξημένων άμυντικών δαπανών στους εργαζόμενους αν οι ύπουργοί του και οι ύπείδυνες ύπηρεσίες μελετών του τον είχαν πληροφορήσει πάνω σε δύο κρίσιμα θέματα: α) Ότι οι ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος

στη χώρα μας έχουν γίνει τόσο μεγάλες που δεν είναι πια άνεκτές από τον ελληνικό λαό και β) ότι ο πληθωρισμός που έχει ξεσπάσει τα τελευταία χρόνια όφείλεται στο μεγαλύτερο μέρος στη συνεχή διόγκωση των κερδών. Παρ' όλο ότι δεν είμαι στο διοικητικό μηχανισμό για να έχω στη διάθεσή μου το στατιστικό ύλικό, θα προσπαθήσω εδώ να παραθέσω μερικές πληροφορίες και σκέψεις πάνω στα κρίσιμα αυτά θέματα.

Οι εισοδηματικές ανισότητες στη χώρα μας έχουν μεγαλώσει τόσο πολύ, ώστε να μη γίνεται πια άνεκτη από το κοινωνικό σύνολο ή κατάσταση αυτή διανομής του εισοδήματος. Από έκτιμήσεις που έκανα, βασισμένες σε στοιχεία των οικογενειακών προϋπολογισμών, προκύπτει το έξης ύδνηρό αποτέλεσμα:

Το 46% του πληθυσμού με χαμηλά εισοδήματα κάτω από 110 χιλ. όρχ. παίρνει μόνο το 15% του έθνικού εισοδήματος. Αυτοί είναι οι εργάτες, οι αγρότες και άλλα στρώματα εργαζομένων. Από την άλλη μεριά το 10% του πληθυσμού με υψηλά εισοδήματα από 500 χιλ. όρχ. και πάνω νέμεται το 30% του έθνικού εισοδήματος. Αυτοί είναι οι μεγαλέμποροι, οι βιομήχανοι και πολλοί τεχνοκράτες. Η μεσαία τάξη που άποτελεί το 45,3% του πληθυσμού με εισόδημα από 110—500 χιλ. όρχ. παίρνει το 53% του εισοδήματος. Αυτοί είναι κυρίως μικρέμποροι, βιοτέχνες και άλλοι μικροαστοί.

Οι έντονες αυτές ανισότητες έχουν φτάσει σε κοινωνικά άπαραδέκτες καταστάσεις.

Η μεγάλη τηλειοψηφία του ελληνικού λαού δεν θεωρεί παράδεκτό και σύμφωνο με κάθε έννοια κοινωνικής δικαιοσύνης το 10% του πληθυσμού που συγκροτείται από βεγαλοκεφαλαιούχους και μεγαλεμπόρους να νέμεται το 30% του έθνικού εισοδήματος ενώ το 46% του πληθυσμού που άποτελείται από εργαζόμενους να παίρνει μόνο το 15%. Στις έντονες αυτές εισοδηματικές ανισότητες μας έχει φτάσει ή εισοδηματική πολιτική που ακολουθήσαν όλες σχεδόν οι κυβερνήσεις μεταπολεμικά και ή άντεργατική πολιτική της δικτατορίας. Αν εσθαιρέσει κανείς μικρά χρονικά διαστήματα, σ' όλόκληρη την μεταπολεμική περίοδο οι αύξήσεις των πραγματικών μισθών και ήμερομισθίων ήταν μικρότερες από την αύξηση της παραγωγικότητας.

Μετά τη λήξη του πολέμου μέχρι το 1950 τα εισοδήματα των εργαζομένων είχαν κυριολεκτικά έξανεμισθεί από τον υπερπληθωρισμό της περιόδου εκείνης. Οι κατά 15% έτήσια αύξηση των κατωτάτων μισθών και ήμερομισθίων την περίοδο 1950 — 55 δεν καλύπτει παρά ένα έντελώς έλάχιστο τμήμα της αγοραστικής δύναμης που έχασαν οι εργαζόμενοι από τον πληθωρισμό αυτής και της προηγούμενης περιόδου.

Στην δεκαετιαία 1962 — 76, ή αύξηση του πραγματικού ύρουμισθίου είναι μικρότερη κατά 35% από την αύξηση της παραγωγικότητας στη βιομηχανία. Στη διάρκεια της δικτατορίας τα πράγματα είναι χειρότερα: Ένώ ή παραγωγή

κόππη της εργασίας στην περίοδο 67 — 73 αύξήθηκε κατά 80%, τα πραγματικά ήμερομισθία αύξήθηκαν μόνον κατά 45%. Από την άλλη μεριά κατά φορολογικά κινήτρα οι έπιδοτήσεις των έπιτοκίων και πλήθος άλλων παραχωρήσεων του κράτους στις έπιχειρήσεις, λειτούργησαν όλη τη μεταπολεμική περίοδο σαν ένας περίτεχνα συσκευασμένος μηχανισμός μετατόπισης εισοδήματος από τους εργάτες, τους αγρότες και τους μικροαστούς στη μερίδα του μεγάλου κεφαλαίου.

Έξ άλλου ο φορολογικός μηχανισμός της χώρας αντί να άνεβλύνει τις εισοδηματικές ανισότητες, όπως συμβαίνει στις περισσότερες χώρες του κόσμου, αντίθετα, τις κάνει πιο έντονες. Από μια οικονομική έκτίμηση που έκανα τελευταία, προκύπτει ότι το συνολικό φορολογικό βάρος (άμεσοι και έμμεσοι φόροι) που πέφτει στις πλάτες του πληθυσμού με χαμηλά εισοδήματα, φτάνει το 32%, του πληθυσμού με μεσαία εισοδήματα το 26%, και του πληθυσμού με υψηλά εισοδήματα το 29%.

Έτσι φτάσαμε σήμερα σε κοινωνικά άπαραδέκτες εισοδηματικές ανισότητες.

Αν ο κ. Καραμανλής είχε αυτή την πληροφόρηση, δεν θα μπορούσε παρά να παραδεχτεί ότι είναι άπόλυτα δικαιολογημένη ή αντίδραση του συνόλου των εργατών σ' αυτή την κοινωνικά άπαραδέκτη κατάσταση διανομής και δεν θα έφτανε τόσο εύκολα στο συμπέρασμα ότι οι άπεργίες όφείλονται δήθεν «σε ύποπτες μειοψηφίες». Θα έδραζε πιστεύω το συμπέρασμα ότι τέτοιες ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος είναι φυσικό να έγγλεϊουν κινδύνους όξυνσης της ταξικής πάλης, που άνδεχομένως θα μπορούσαν να φτάσουν μέχρι άπειλής της συνοχής του συστήματος.

Η Κυβέρνηση θα πρέπει να ξέρει ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις στις κεφαλαιοκρατικές χώρες της Δύσης, όταν ή ταξική πάλη όξυνεται, έπειδή οι εισοδηματικές ανισότητες ξεπερνούν τα κοινωνικά άνεκτά όρια, το κράτος έλεργεί βραχυρόνια σε βάρος των συμφερόντων των διαφόρων μεριδών του μεγάλου κεφαλαίου και σε όφελος των εργαζομένων προκειμένου να διαφυλάξει μακροχρόνια τη συνοχή και ένότητα του συστήματος και έπομένως τα μακροχρόνια συμφέροντα όλόκληρης της μεγαλοαστικής

